

De Groenling

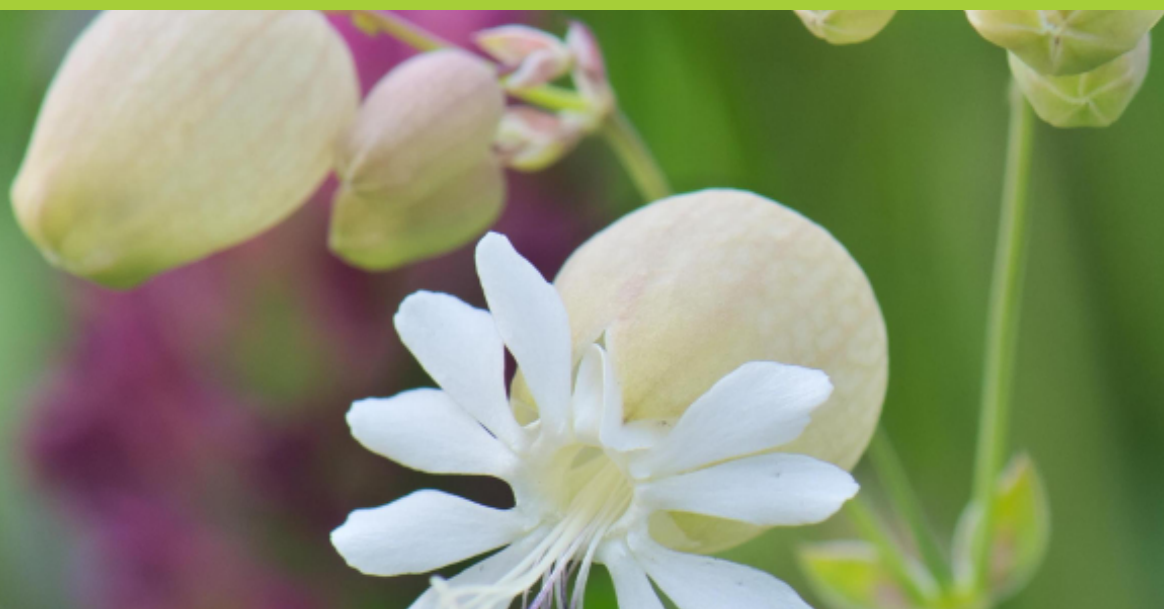
Afdelingsblad IVN en KNNV Oost-Achterhoek

Nummer 3 Zomer 2024

Verlagen van de activiteiten van de afgelopen maanden

en andere wetenswaardigheden

ivn natuur
educatie & **KNNV**
vereniging voor veldbiologie

ONTWERP, AANLEG EN ONDERHOUD VAN BELEVINGSVOLLE TUIEN

(0)545 - 292 568

POST@TUINENVANGEERDINK.NL

WWW.TUINENVANGEERDINK.NL

Tuin- en landschapsonwerp voor overheden, instellingen en particulieren:

- Beleef- en beweegtuien
- Openbare ruimte
- Natuurinrichting
- Tuinen en boerenerven
- Landschappelijke inpassingen

Buro Collou Looweg 10 7152AL Eibergen
E: jac@burocollou.nl T: 0545-479765 www.burocollou.nl

wilde weelde
vkgroep natuurlijke omgeving

De Groenling

IVN en KNNV Oost-Achterhoek - 3

Kleine karekiet Foto: Patrick Schoenmakers

Vakantiemodus

Op het moment dat ik dit schrijf zitten we midden in de vakantieperiode die door ons “grote vakantie” wordt genoemd. Massaal zijn we weer met de benenwagen, fiets, auto, vliegtuig en wat dies meer zij er op uit getrokken. Bestemmingen over de gehele aardbol worden bezocht en de meeste mensen genieten volop van deze periode in het jaar. Persoonlijk ben ik dit jaar in Nederland gebleven en heb ik een mooie vakantie gehad op de Veluwe waarin ik dingen kon doen zoals ik van te voren in de winter bedacht had. Lezen, wandelen, musea bezoeken, relaxen en vooral fietsen.

Als ik tijdens de fietsroutes het Nederlandse landschap en de variëteit langs mij heen zie gaan, stel ik vast dat ik te weinig kennis heb van het landschap en de planten die hierin voorkomen. Al het moois dat ik tijdens de fietstochten en wandeltochten aan mij voorbij zie gaan, wil ik graag kunnen benoemen. Hoe is ons landschap ontstaan, wat is de geschiedenis die erbij hoort? Het maakt mij alleen maar meer nieuwsgierig.

In januari zal ik gaan deelnemen aan de Natuur Gidsen Opleiding. Ik hoop meer kennis over de natuur te kunnen opdoen en leuke nieuwsgierige mensen te gaan ontmoeten. Velen van jullie hebben deze opleiding al gevolgd. In de grote vakantie hebben enkele opgeleide gidsen gezorgd voor begeleiding van wandeltochten. Ook hebben ze lezingen gegeven aan o.a. vakantiegangers over bijvoorbeeld vleermuizen. Tevens was er een geweldig mooi vakantiecamp dat dit jaar in Eibergen het 40-jarige bestaan vierde. Een felicitatie waard!

Voorlopig zet ik mijn fiets nog niet in de schuur. De zomervakantie is immers groot en onze omgeving meer dan prachtig. Ik wens jullie zonnige dagen toe en een heerlijke nazomer.

• Sjef Lommen

Inhoud

- 7 Natuurkiekers
- 9 Weerpraatje
- 12 Dagvlinders
- 14 Libellen
- 17 Wandeling Zwillbrock
- 19 Vogelexcursie
- 21 Vlinderexcursie
- 23 Van knoflookpad tot orchis
- 24 De tuin blijft je verrassen
- 25 Natuurkamp Noorwegen
- 27 Schoolexcursie
- 29 Landschapsbeheer
- 30 Biodiversiteit
- 32 Vleermuizen
- 33 Afsluiting plantencursus
- 34 Agenda

Colofon

De Groenling nummer 3: Augustus 2024

De Groenling verschijnt drie maal per jaar in april, augustus en december.

De redactie van De Groenling bestaat uit:

Ed Grotenhuis, Els van Dijk, Marco Boekelder en Auke Hoekstra.

Eindredactie: Frans Bomer.

E-mail: redactiegroenling@gmail.com.

Sluitingsdatum voor kopij van het volgende nummer: 15 november 2024.

Kopij digitaal aanleveren als platte tekst zonder opmaak.

Foto's als losse jpg-bestanden in hoge resolutie en graag het onderwerp aangeven

Natuur Gidsen Opleiding

AUTEUR: HENK WIGGERS

Januari 2025 starten we weer met een NGO (Natuur Gidsen Opleiding).

Steeds meer mensen zijn geïnteresseerd in de natuur. Lezen erover in de krant, zien het op het nieuws, kijken naar natuurfilms of volgen via camera's het nestgedrag van allerlei vogels.

Voor die geïnteresseerden is de NGO. De cursus duurt 1½ jaar, waarbij je 2-wekelijks een dinsdagavond met aansluitend een zaterdagochtend allerlei natuurzaken behandelt en onderzoekt.

Tijdens de cursus krijgen de gidsen in opleiding uitleg over de flora en fauna van ons gebied. Ook milieutechnische aspecten en cultuurhistorische ontwikkelingen komen aan de orde. Daarnaast is het enthousiast overbrengen van de opgedane kennis onderdeel van de opleiding.

Natuurgids worden vraagt veel waarnemen zoals kijken, luisteren, ruiken en voelen. Werken met hoofd, hart en handen hoort daar bij. De opgedane informatie wordt thuis uitgewerkt en later gezamenlijk besproken. Ontdekken hoe de samenhang in de natuur tot stand komt en dat alles afhankelijk is van elkaar, is misschien wel het mooiste van de Natuur Gidsen Opleiding.

Om deel te kunnen nemen worden er geen specifieke vaardigheden gevraagd. Het is juist de bedoeling van deze IVN-cursus om te werken aan biologische kennis, overbrengen van informatie en het omgaan met een groep.

De cursus start in januari 2025 en duurt tot juni 2026. De gemiddelde belasting is vier tot zes uur per week. Ongeveer 25 theorielessen en 25 praktijklessen. Verder zijn er nog een aantal opdrachten, zowel individueel als in groepsverband, gedurende de cursus.

Verantwoording foto's

Foto voorkant boven:

IVN Natuurkijkers Ria Groot Zevert - Omgeving Vorden

Foto voorkant onder:

IVN Natuurkijkers Chris Groesser - Blaassilene

Foto achterkant:

IVN Natuurkijkers Janny Eskes - Korenburgerveen

Van de redactie

Een extra oproep na de deadline heeft tot veel kopij geleid en dus is dit derde nummer weer wat dikker geworden.

Het zou wel prettig zijn als de kopij voor het volgende nummer gewoon op de deadline van 15 november aangeleverd zou zijn.

En na 1½ jaar, een ervaring rijker, vele nieuwe vrienden erbij en heel, heel veel wijzer verwonder je je nog veel meer over alles om je heen. Zie je verbanden en neem je heel anders – lees: veel nauwkeuriger – waar en wil je al het geleerde ook nog graag doorgeven aan anderen.

Na het afronden van de cursus hopen wij natuurlijk dat je groene hart nog groener geworden is en dat je actief wordt bij een van de IVN-werkgroepen.

Geïnteresseerden kunnen zich via mail secretaris@ivn-oostachterhoek.nl aanmelden.

vastgoedpro

Huis verkopen? RGO!

Informeer geheel vrijblijvend naar de mogelijkheden, wij helpen u graag!

RGO **makelaars**
voel je thuis

Singelweg 2 7101 MH Winterswijk T 0543 531 880
info@rgomakelaars.nl www.rgomakelaars.nl

Afdelingsinformatie

Bestuur

Voorzitter

Sjef Lommen
Lichtenvoordsestraatweg 18, 7121 AC Aalten
tel.: 06-12343561 voorzitter@ivn-oostachterhoek.nl

Vice-voorzitter

Angela Tiggeloven
Hoeninkstegge 3, 7104 BK Winterswijk (Meddo)
tel.: 06-20481937 angelatiggeloven@gmail.com

Secretaris

Henk Wiggers
De Savornin Lohmanstraat 12, 7103 GW Winterswijk
tel.: 06-20120995 secretaris@ivn-oostachterhoek.nl

Penningmeester

Ron Krabben
Kardinaal de Jongstraat 37, 7131 XS Lichtenvoorde
tel.: 06-40020420
penningmeester@ivn-oostachterhoek.nl

LEDEN

Anke Hollink
Huikert 17a, 7161 GJ Neede (Tevens vertrouwenspersoon)
tel.: 0545-291109 johnenankenhollink@hetnet.nl
Kay ten Barge
Eikenlaan 106, 7151 WS Eibergen
tel.: 0545-473690 kaytenbarge@gmail.com

Contributies IVN

Leden € 28,00 Huisgenoten € 14,00 Gastleden € 14,00
Jeugdleden € 12,00
Donateurs min. € 15,00
Bankrekening: NL88RABO0316440116 t.n.v. IVN

Bestuur

Voorzitter

Sjef Lommen
Lichtenvoordsestraatweg 18, 7121 AC Aalten
tel.: 06-12343561 voorzitter@oost-achterhoek.knnv.nl

Secretaris

Henk Wiggers
De Savornin Lohmanstraat 12, 7103 GW Winterswijk
tel.: 06-20120995 secretaris@oost-achterhoek.knnv.nl

Penningmeester

Ron Krabben
Kardinaal de Jongstraat 37, 7131 XS Lichtenvoorde
tel.: 06-40020420
penningmeester@oost-achterhoek.knnv.nl

LEDEN

Ed Grotenhuis
De Eelinkes 28, 7101 PX Winterswijk
tel.: 0543-520714 edenirene4645@gmail.com
Casper van Dijk
Goossensweg 2, 7104 AX Winterswijk (Meddo)
tel.: 06-27276613 caspervandijk@gmail.com

Contributies KNNV

Leden € 31,00 Huisgenoten € 10,00 Jeugdleden € 15,00
Donateurs min. € 26,00
Bankrekening: NL84RABO0121465241 t.n.v. KNNV

www.boekhandelkramer.nl

**vandaag besteld
morgen gratis in huis!**

Werkgroepen

Landschapsbeheer

Martin Peterkamp

tel.: 06-10567092 martin@peterkamp.nl

Promotie

Kay ten Barge

tel.: 0545-473690 kaytenbarge@gmail.com

Vleermuizen

Wilko Poortman

tel.: 06-23658486 poortmancw59@kpnplanet.nl

IVN Natuur

Robert Schadd

tel.: 06-82582054 robertschadd@outlook.com

Website IVN

Fred Groothuis

tel.: 06-83348880 webmasterivnoostachterhoek@gmail.com

Werkgroepen

Natuurbeheer

Hermien Toebes

tel.: 0543-538256 h.toebes@solcon.nl

Paddenstoelen

Ed Grotenhuis

tel.: 0543-520714 edenirene4645@gmail.com

Veldbiologie

Thea Croese

tel.: 06-14063024 theacroese@focker.eu

Website KNNV

Ron Krabben

tel.: 06-40020420 penningmeester@oost-achterhoek.knnv.nl

Werkgroepen

Thema-bijeenkomsten

Judith Kuppens

tel.: 06-11426337 kuppensjudith@gmail.com

Wandelingen

André Hendriks

tel.: 06-16437732 andrehendriks57@gmail.com

Planten

Thea Croese

tel.: 06-14063024 theacroese@focker.eu

Natuurkiekers

Ellen van den Adel

tel.: 06-20392805 ellen@workonprogress.nl

Lisette Platjouw

tel.: 06-13141323 lisetteplatjouw@gmail.com

Kopij

Heeft u een aardig natuurmoment beleefd en wilt u dat delen met anderen, stuur dat dan uiterlijk 15 november 2024 in voor het volgende nummer van De Groenling. Op bladzijde 3 ziet u hoe.

Timmermans & Mulder

BLOEMENSPECIAALZAAK - CADEAU'S

Misterstraat 36, Winterswijk, tel. 0543-512403

E-mail timmermansmulder@hetnet.nl

Natuur in de Achterhoek

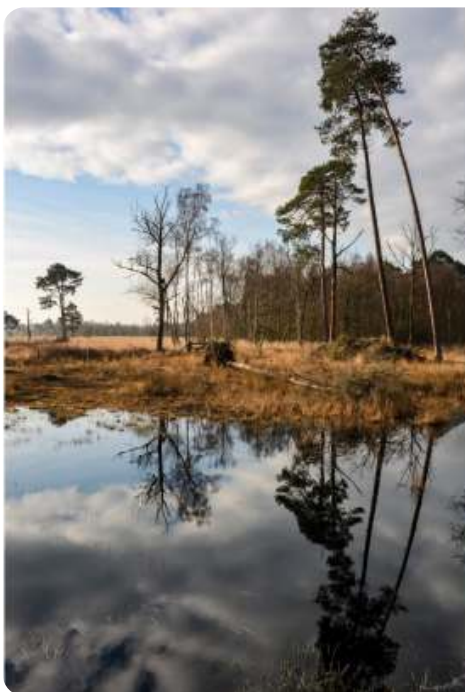
AUTEUR: ELLEN VAN DEN ADEL

Tijdens de vrijwilligersdag op 20 april presenteerden de Natuurkiekers hun eerste foto expositie in de centrale ruimte van de Kruidenhof. Het thema was 'Natuur in de Achterhoek' en het spannende voor de Natuurkiekers was het formaat. Niet het gebruikelijke 'Landscape' maar 'Portrait', want dat zou beter tot zijn recht komen in de Kruidenhof. Bovendien bood het de gelegenheid om 12 foto's te presenteren, waardoor iedere Natuurkieker mee kon doen.

Het meedoen aan een expositie is leuk, maar ook spannend. Er was soms wat overredingskracht voor nodig om echt alle Natuurkiekers aan boord te krijgen. Sommige Natuurkiekers vonden hun eigen foto's niet mooi genoeg. Andere Natuurkiekers waren vaak op reis en hadden geen gelegenheid om een selectie te maken.

Doordat we al een behoorlijk aantal fotosafari's hadden gehad, was er prachtig fotomateriaal beschikbaar. Aangevuld met nieuw aangeleverde foto's, konden we de diversiteit van de natuur in de Achterhoek in verschillende seizoenen mooi in kaart brengen.

Wooldse Veen - Pieter

Wilde Peen - Erna

Wooldse Veen - Mario

Kotten - Marése

Baltsende kraanvolgesl - Ellen

Ampsen - Joost

We kregen tijdens de expositie leuke reacties van aanwezige vrijwilligers, zeker ook met vragen in hoeverre je dure apparatuur of veel kennis van fotografie moet hebben om mee te kunnen doen. Goed om te weten dat iedereen mee kan doen met de Natuurkiekers. We gaan namelijk op pad met elkaar en leren van elkaar, zonder prestatiedruk. Een aantal deelnemers weet veel over fotografie en wil graag deze kennis delen. Een ander heeft kennis over planten, wat voor iedereen interessant is en ook een positief effect heeft op de kwaliteit van de foto die wordt gemaakt. Tijdens de fotosafari's ontwikkel je met kleine stapjes je kennis over fotografie en over de natuur. Bovendien is het heel erg leuk om al wandelend of tijdens een tussenstop bij te praten en elkaar beter te leren kennen.

Terug naar het thema van de expositie 'Natuur in de Achterhoek'. Als liefhebbers van de natuur, weten we alle-

maal wel iets bijzonders te vertellen over de natuur in de Achterhoek.

Het bij elkaar brengen in een overzichtsexpositie, geeft een extra dimensie. Het is niet alleen die ene bijzondere soort zoals de Kraanvogel of de Parnassia. Het zijn ook de zandpaden, de ochtendmist of het kleurenspeel, de bossen of de vennetjes, de heidevelden of de weerspiegelingen in het water. Een bijzonder moment in de natuur staat vaak in je geheugen gegrift. Het kan zijn tijdens een KNNV excursie, het uitvoeren van een opdracht voor de IVN Gidsenopleiding, of helemaal alleen op een vroege ochtend wandelend langs een kabbelende beek. De grote diversiteit van de Achterhoekse natuur biedt zoveel mogelijkheden om je geheugen mee te vullen en soms weet je het moment vast te leggen in een foto. Wij hopen dat je mee kunt genieten van de momenten die we hebben gekozen met deze 12 expositiefoto's van Anouk, Pieter, Joost, Jan, Lisette, Marèse, Annet, Ria, Thea, Erna, Mario en Ellen.

Icarusblauwtje - Lisette

Neethweg - Annet

Gevlekte orchis - Jan

Boomkikker - Anouk

Parnassia - Ria

Veldzuring Thea

Nederland krijgt het SPAANS benauwd

AUTEUR: AUKE HOEKSTRA

In het opwarmende klimaat komt het zuiden van Europa vaak in het nieuws vanwege de combinatie van langdurige droogte en hitte. Ook in Nederland zien we toename in warme en droge perioden. Krijgen wij Spaanse toestanden in Nederland?

Tot nu toe valt het nog mee, zie verhaal hieronder.

12 juli 2024: Het KNMI kondigt code oranje af, voor de Achterhoek en Twente

Alleen het KNMI mag de codes afgeven als waarschuwing voor ons land. De volgorde is: geel – oranje – rood. Het KNMI geeft weerwaarschuwingen per provincie, voor het IJsselmeer gebied, de Waddenzee en de Waddeneilanden uit. Let op: in de ene provincie kan een waarschuwing gelden, in de andere niet. En code ROOD is weeralarm. Ik hoor wel eens mensen klagen dat er een code afgegeven was en er niets aan de hand was.

Nu was dat wel nodig: overal meer dan 40 mm regen deze dag. En veel overlast in de straten en kelders. Het was alleen maar in deze hoek van het land waar de buien met heftige regen vielen. Het waren ook hele dikke druppels. En bij mij in de tuin bleef een plas water liggen, nog nooit eerder hier mee gemaakt. Ik kreeg van mijn kleinzoon Sven uit Enschede een filmpje hoe de auto's door de volgelopen straten reden. Het golfde door de straten en de tuinen.

ALLE MAANDEN TE NAT

Het was wel klagen dit voorjaar, ook vorig jaar was te koud en te nat. Waar blijft de zomer? Hoe komt dit? En wat is de oorzaak? Het heeft te maken met warmer worden van het klimaat en ook het warme water van de Noordzee speelt een rol. Hoe warmer dit is, hoe meer neerslag er valt. Ook het natuurverschijnsel El Nino heeft er mee te maken.

©TonnyMorsink

Weerman Jordi Huirne

Vandaag woensdag 17 juli 2024 staat in Achterhoek Nieuws een goede uitleg van Jordi Huirne, over de wisselvalligheid bij ons. Hij voorspelt dat deze zomer een wisselvallige zomer wordt. Zover vooruit durf ik zelf niet te voorspellen. Vaak kunnen we maar 10 dagen vooruit zien. Maar als dit blad de Groenling half Augustus verschijnt kunnen we het weten.

Een andere weerman Reinier van den Berg is na 35 jaar werkzaam te zijn gestopt met zijn baan als weerman.

Eindelijk de koeien buiten

Dit verhaal staat in Tubantia van 9 juli 2024. De nattigheid trekt weg en veel weilanden zijn voor het eerst dit jaar gemaaid.

In de Zuidpolder bij Eemnes, in de buurt van Utrecht, konden de koeien deze week eindelijk naar buiten. Vanwege de drassige weilanden kon dit lange tijd niet. De wens van iedere koe is: een droge grond en een temperatuur die ligt tussen de 5 en 15 graden, met schaduwplekken en met de kont lekker in de wind, ja ja... Hier bij ons ligt alles hoger en kan alles ook eerder. Hoewel het mais alleen wil groeien met warm weer, en zo nu en dan een buitje er bij.

NATSTE 12 MAANDEN OOIT

Nu we toch over het weer hebben even het volgende. De natte periode die vorig jaar begon is dit jaar onverminderd doorgegaan. De lente was landelijk gemiddeld de op 1 na de natste lente sinds begin van de metingen. April en mei waren record nat en niet eerder was een reeks van twaalf maanden aaneen zo nat. Vorig jaar was met een landelijk gemiddelde van 1153 mm het natste jaar van de meetreeks. Maar nu genoeg over het natte weer!

VROEGSTE VOORJAAR OOIT

Niet eerder begon het groeiseizoen zo vroeg als dit jaar. De oorzaak van de vroege start zal geen verrassing zijn: de recordhoge temperaturen. De gemiddelde temperatuur over februari, maart en april is uitgekomen op 9,3 graden. Niet eerder in de afgelopen ruim 300 jaar was het zo warm.

Het was hiermee zo'n 4 graden warmer dan het gemiddelde van 50 jaar geleden. De vroege bloei vergroot de kans op vorstschade. Volgens het KNMI zakte de temperatuur in april in 3 nachten onder het vriespunt. In de nacht van 3 april vroom het op veel plaatsen licht. In Wijk aan Zee werd met $-3,3$ C de laagste temperatuur van de maand bereikt. Dit heeft op meerdere plekken tot vorstschade geleid. (bron: Natuurkalender.nl)

HOE GAAT DEZE ZOMER 2024 ER UIT ZIEN ?

Nederland zou het wel eens SPAANS benauwd kunnen krijgen. In het opwarmende klimaat komt het zuiden van Europa vaak in het nieuws vanwege de combinatie van langdurige droogte en HITTE. Ook in Nederland zien we een toename in warme en droge perioden. Dus krijgen we Spaanse toestanden. Nu was Spanje al weer in het nieuws met temperaturen van bijna 40 °C.

Nu nog een stukje uit: DUIZEND JAAR WEER, WIND EN WATER IN DE LAGE LANDEN

HOE LEEFT MEN LANG GESOND EN SONDER SIEKTEN?

Opmerkelijk is de grote belangstelling die de artsen in de 17de eeuw aan de dag leggen voor de voeding. Het is een uitvloeisel van de pest-epidemieën en andere ziekten die de bevolking met de regelmaat van de klok teisterden. Men vermoedt al lang dat er een relatie is tussen het voedsel en het uitbreken van ziekten. Daarom verbood de overheid (om iets te noemen) de verkoop van (blauwe) pruimen op de markt als er pest dreigde uit te breken. Achter veel 17de-eeuwse kookboeken zit een arts. In 1683 verschijnt van de hand van de Amsterdamse praktizijn Stephanus Blank-aart 'De borgerlyke Tafel, om lang gezond sonder siekten te leven'.

Kopij

Kopij voor het volgende nummer aanleveren voor 15 november 2024.

Op bladzijde 3 ziet u hoe.

Hij kiest als motto: 'Wagt u van koud, van zuur, van zout.' Blankaart, een Middelburger (1650), waarschuwt tegen het eten van brood (hoofdvoedsel) dat te oud is. Dat doet hij omdat veel mensen beschimmeld brood eten. Ook op wittebrood heeft hij het niet voorzien, dat leidt tot verstopping. Vers brood is beter, mits bestorven en afgekoeld. Erwten en bonen zijn uitstekend om te eten, maar niet met zure saus (azijn). Wees niet te royaal met suiker en met confituren. Veel snoep is slecht voor kinderen, ze krijgen er dikke buiken van en wormen. Drinken van water is gezond, mits uit schone bronnen of fonteinen. Schoon regenwater mag ook. En wijn? Zeker, maar met mate! Hoeveel is dat? Hoogstens een halve pint of, als men vrolijk wil worden, een pint (Een pint is ruim een halve liter).

Blankaart verdient zijn publicitaire sporen wel, van 1680 tot 1688 geeft hij een medisch jaarboek uit. Ook daarin besteedt hij aandacht aan het voedsel, met name kruiden, wortels, zaden, oliën en water. Het heeft Blankaart zelf niet veel geholpen: hij overlijdt al in 1702. In de 18de eeuw legt men verband tussen de weersgesteldheid en het uitbreken van ziekten en in de 19de eeuw tussen hygiëne en ziekten (bron: Duizend jaar weer, wind en water in de lage landen, deel 5).

Zoals altijd eindig ik met een weerspreuk:
 "Plonst en duikelt eens een gans, er is voor regen kans".

Jan Buisman

DUIZEND JAAR WEER, WIND EN WATER IN DE LAGE LANDEN

**100% biologische
 vaste planten
 & natuurlijke
 beplantingsconcepten**

- topkwaliteit uit eigen kwekerij
- voor elke groenprofessional

lageschaar
 vaste planten

PRAIRIE GARDEN

Fleur dansante

fleur Robuste

Informeer naar uw mogelijkheden met ons assortiment (inheemse) planten en kleurrijke, onderhoudsarme beplantingsconcepten.

Laat u inspireren op: www.lageschaar.nl

Je maakt het natuurlijk met Lageschaar

Dagulinders in 2024

AUTEUR: ELS VAN DIJK.

Het is tot nu toe geen best jaar voor vlinders.

Het voorjaar was bij tijd en wijlen erg nat en koud en dat heeft de vlinders geen goed gedaan.

Veel soorten die in mei al vlogen zijn verregend en hebben het daardoor niet overleefd. En dat heeft uiteraard ook gevolgen voor de generaties die daarna komen.

De rupsen van de zogenaamde graslandvlinders, zoals o.a. Hooibeestje, Bruin Zandoogje en sommige Blauwtjes konden door slechte weersomstandigheden niet goed tot ontwikkeling komen.

En ook, minder bloemen door kou en regen, dus minder voedsel voor rupsen.

Zodra de zon schijnt en de temperatuur is boven de 17 graden, naar buiten, vlinders kijken, op zoek naar een verrassende waarneming.

Zo trof ik halverwege juni een nogal grote vlinder aan in de schuuropening.

Het bleek de Grote Weerschijnvlinder te zijn. Die had ik hier nog niet eerder gezien. Een geweldig mooie vlinder! Maar vlinders kijken kan zelfs in huis. Rupsen van het Groot Koolwitje waren binnen gekomen door het raam (open huis door de verbouwing) ze plakten aan het glas van één van de ramen.

Gewoon laten zitten en niet meer aan gedacht. De rups was inmiddels een pop geworden en nog waren andere zaken belangrijker dan 'ramen wassen'.

Grote Weerschijnvlinder.

Keizersmantel.

Een aantal maanden verder kroop er een vlinder uit de cocon van de pop: hij had het overleefd!

Het opdrogen duurde een tijdje en toen voorzichtig gevangen en buiten uitgezet.

Dat zijn nog eens leuke waarnemingen.

Het jaar is nog niet voorbij. Er kan nog een inhaalslag komen met de zomergeneratie die vanaf eind juli vliegt.

Als de Buddleja's, Marjolein en Verbena gaan bloeien, wordt het interessant.

Het 'buffet' voor de vlinders staat klaar: deze planten hebben een enorme aantrekkingskracht op deze insecten. En niet alleen op vlinders, ook bijen en zweefvliegen. Bij zonnig weer kun je veel vlinders aantreffen op deze planten.

Kleine Vos is hier nog niet eerder geweest, vandaag, vrijdag 5 juli, voor het eerst waargenomen. Verder: Atalanta, Dagpauwoog, Landkaartje, Boomblauwtje, Gehakkelde Aurelia, Koolwitje en Citroenvlinder.

Kleine vos.

Geen slechte score vandaag.

Helaas tot nu toe geen Kleine IJsvogelvlinder of Keizersmantel. Kan nog komen misschien.

De Atalanta is nog laat in het seizoen actief mits er genoeg bloemen zijn.

Het is een trekvlinder, soms legt het wel honderden kilometers af.

De Keizersmantel lijkt wel een 'kroegloper', ze vliegen van de ene bloem naar de andere, soms kilometers ver. Zo ver van 'huis', je vraagt je soms af: waar is het uit zijn coconnetje gekropen en waar gaat het z'n eitjes afzetten... Goede waardplanten zijn: Hulst, Kardinaalsmuts, Vuilboom (schud eens aan deze struik en wie weet vliegen er vlinders uit, zoals bijvoorbeeld de Eikepage), Klimop en natuurlijk de Brandnetel.

Maar vergeet de verschillende soorten grassen niet, dat zijn ook waardplanten voor vlinders.

Wie weet is het natte weer ook positief, zoals bijvoorbeeld herstel van de kruid laag in bos en andere gunstige biotopen voor vlinders.

Fijn bezaagde planken en balken
Zitbanken / tafels
Picknickbanken
Sokkels

Haardhout
Rasterpalen
Kastanjehout

Kom bij ons langs en ruik/voel de producten!

Houthandel Nijweide
Kottenseweg 158
7115 AE Winterswijk

+31 (0)630520200
info@houthandelnijweide.nl
www.houthandelnijweide.nl

LIBELLEN IN DE ACHTERHOEK

AUTEURS: JUDITH KUPPENS EN ROB VAN BRUCHEM

Libellen zijn fascinerende dieren! De meeste mensen zien wel eens libellen door de tuin vliegen. Soms dartelen ze boven het water, soms scheren ze met hoge snelheid door de tuin. Nederland is een echt libellenland: er komen in Nederland ongeveer 69 soorten libellen voor.

Op 8 mei 2024 was Gerdien Bos van de Vlinderstichting gastspreker op de thema-bijeenkomst in de Zonnebrinkkerk in Winterswijk. Onderwerp van de avond was Libellen in de Achterhoek.

Gerdien houdt zich bij de Vlinderstichting vooral bezig met allerlei projecten op het gebied van monitoring. Ze coördineert het meetnet libellen en andere vrijwilligersnetwerken en is betrokken bij de bescherming van Europees beschermde soorten. Een voorbeeld daarvan is de monitoring van de gevlekte witsnuitlibel die in Gelderland voorkomt in de Natura 2000-gebieden Veluwe en Korenburgerveen. Gerdien is namens de Vlinderstichting ook projectleider van de online libellencursussen voor beginners en gevorderden.

In de presentatie werden de volgende onderwerpen besproken: levenscyclus, gedrag en ecologie, libellen herkennen en op naam en soort brengen en na de pauze leefgebieden & trends en inventariseren & tellen.

Wereldwijd is er een enorme diversiteit aan soorten. Er zijn meer dan 5000 soorten beschreven. Binnen Europa zijn er zo'n 125 soorten, in Nederland 69 soorten, waarvan er 60 "stand-libellen" zijn.

Hoe herken je een libelle? Op de volgende foto's zie je eerst een Juffertje en daaronder een "echte Libel".

Juffertje Foto Rob van Bruchem

Libel Foto Rob van Bruchem

Kenmerkend voor de suborde juffers is dat zij in rust meestal hun vleugels gesloten op de rug houden, "echte libellen" houden in rust hun vleugels (vlak) uitgespreid. Een ander kenmerk is dat bij juffers de ogen zich bevinden aan weerszijden van de kop, bij libellen omgeven de ogen de kop en raken elkaar (meestal) zoals goed te zien is op de foto (bron: Libellen van Europa, Klaas-Douwe Dijkstra, De Vlinderstichting).

Het leefgebied van de libelle is bij water waar waterplanten en oeverplanten voorkomen met variatie en niet te hoge bedekking. Weinig schaduw op het water is een voorwaarde en verder structuur variatie in de omgeving. Bijna alle libellen in Europa leggen de eitjes in het water of vlak bij het water. De wijze van afzetten van de eitjes verschilt per soort. Na uitkomen van de eitjes leven de larven 1 tot 3 jaar in het water. De ontwikkeling van de libel verloopt vanaf eitje via larve tot volwassen insect met vleugels (imago).

Libellen ondergaan via een serie van negen tot zestien vervellingen een onvolledige gedaanteverwisseling. Dit betekent dat larven van libellen na elke vervelling steeds iets meer op imago's (volwassen libellen) gaan lijken, zonder dat het 'bouwplan' drastisch verandert. Daarin verschillen ze van vlinders en kevers. De larve die zich in het laatste stadium bevindt, kruipt vaak 's morgens vroeg uit het water. In de ochtenduren vindt de laatste vervelingsplaats.

Paardenbijter Foto: Kars Veling

Dit proces is bekend onder de naam uitsluipen. De larvenhuid breekt open waarna eerst kop, borststuk en poten tevoorschijn komen. Na een korte periode wordt ook het achterlijf uit de larvenhuid getrokken. Tijdens de presentatie laat Gerdien een filmpje zien waarin versneld het uitsluipen van een libelle wordt getoond. Na het uitsluipen worden de vleugels volgepompt met bloedvloeistof waarna deze nog gedurende één tot enkele uren moeten uitharden (bron: Veldgids Libellen, KNNV). De larvenhuid blijft achter en is een veel gezocht verzamelarsobject.

Weetje: De 4 vleugels van libellen kunnen onafhankelijk van elkaar bewegen waardoor het insect zeer wendbaar is en ook zij- en achterwaarts kan vliegen.

Hoe herken je libellen?

Er zijn juffers (4 families): beekjuffers, pantserjuffers, waterjuffers en breedscheenjuffers.

En er zijn echte libellen (5 families) : glazenmakers, rombouten, bronlibellen, glanslibellen en korenbouten.

Een paar algemene tips bij determinatie:

allereerst de volgorde....Is het een juffer of libel? Bij welke hoofdgroep horen ze en om welke soort gaat het?

Libellen zijn géén vlinders! De kleuren zijn misleidend. Ze veranderen met de leeftijd, dus let op vaste kenmerken. Er zijn vaak grote verschillen tussen mannetjes en vrouwtjes, mannetjes zijn meestal makkelijker herkenbaar, dus zoek uitgekleurde mannetjes...

De watersnuffel, azuurwaterjuffer en variabele waterjuffer zijn lastig van elkaar te onderscheiden. Voor geïnteresseerden is er de folder van de Vlinderstichting Blauwe juffers herkennen beschikbaar.

Smaragdlibel Foto: Kars Veling

LIBELLEN

Platbuik: Plat, breed en kort en heeft een witte schouderstreep. Deze soort is van de pionier plasjes. Het platbuik-mannetje is blauw van kleur.

Viervlek: Deze heeft een vlek halverwege de vleugel en is bruin/zwart/geel van kleur. Vrij algemeen in het voorjaar.

Gewone oeverlibel: het mannetje is blauw, geen zwarte vleugelvlekken, hij is langer van bouw en heeft geen witte schouders.

Gewone oeverlibel met twee zwarte lijnen: vrouwtjes en mannetjes zijn heel verschillend.

Ook voor het herkennen van een aantal echte libellen (glazenmakers en heidelibellen) heeft Gerdien foldermateriaal van de Vlinderstichting meegebracht.

Wanneer je meer wilt weten: er zijn online libellencursussen en filmpjes verkrijgbaar via www.vlinderstichting.nl/vlinderwinkel.

Vuurjuffer Foto: Kars Veling

Weidebeekjuffer vrouwtje Foto : Kars Veling

Leefgebieden en trends

Leefgebieden van de libellen staan onder druk. Er is een effect van neonicotinoïden (neuro-actieve insecticiden): de larven gaan niet direct dood, maar bij hogere concentraties zijn de larven minder mobiel en hebben een vertraagde ontwikkeling. Ook zijn er minder uitsluiers bij hogere concentraties.

Wat zien we in de leefgebieden? We zien de volgende libellen en juffers:

Bij stromend water:

Weidebeekjuffer: toename van de soort

Bosbeekjuffer: komt voor in bosbeken; aantal individuen neemt af, maar soort breidt zich wel uit.

Beekoeverlibel: kleine beekjes en sloten gevoed door kwelwater; stabiel in aantal individuen, maar veel fluctuatie. Neemt toe in verspreiding.

Kanaaljuffer: in traag stromende wateren, neemt toe in verspreiding en in aantal individuen.

Vroege Glazenmaker: komt voor in wateren met een rijke vegetatie, is een indicator van goede waterkwaliteit! Neemt toe in verspreiding en in aantal individuen.

Glassnijder: wateren met een rijke en gevarieerde vegetatie. Indicator van goede waterkwaliteit. Neemt toe in verspreiding en in aantal individuen.

Vennen en hoogveen

Zwarte heidelibel: komt vooral voor bij heidevennen. Gaat heel hard achteruit.

Venglazenmaker: komt voor bij vennen en hoogveen, maar inmiddels nog maar een paar plekjes. Gaat heel hard achteruit.

Hoogveenglanslibel: Zeldzame soort met maar een paar populaties in hoogvenen. Lijkt ongeveer stabiel.

Speerwaterjuffer: komt voor bij vennen en hoogveen, maar inmiddels nog maar een paar plekjes. Gaat heel hard achteruit. Verdwenen uit het Korenburgerveen.

Gevlekte witsnuitlibel: komt voor bij vennen en in laagveenmoerassen met een rijke watervegetatie. Breidt zich uit maar aantallen nemen af.

Koraaljuffer: te herkennen aan rode poten, vennen en beekjes, vanaf eind mei. Typische vensoort die enorm is toegenomen.

Vuurjuffer: te herkennen aan zwarte poten, overal te zien, vanaf begin april.

Vuurlibel: te zien in stilstaande zonnige wateren. Heeft zich vanuit het zuiden uitgebreid.

Zuidelijke keizerlibel: Voornamelijk bij grote plassen. Heeft zich vanuit het zuiden uitgebreid.

Zuidelijke glazenmaker: te zien in ondiepe plassen die droog mogen vallen. Uitgebreid vanuit het zuiden.

(bron: Vlinderbalans 2024, Vlinderstichting, EIS Kenniscentrum insecten).

Dat kan op drie manieren: via losse waarnemingen, via Libellen Meetnet en met flexellingen. Er wordt veel geteld in Nederland. Er zijn zo'n 4,27 miljoen libellen-waarnemingen. Het aantal waarnemingen neemt van bijna alle soorten toe, echter meer waarnemingen betekent niet meer libellen...

Kortom: losse waarnemingen kunnen altijd en overal. Het meetnet levert de meeste informatie op, maar vergt ook de meeste inspanning. Flexellingen zijn een waardevol alternatief voor losse waarnemingen.

Gerdien heeft ons met haar lezing een inkijkje gegeven in de fascinerende wereld van de al miljoenen jaren voorkomende libellensorten en de specifieke libellenfamilies in de Achterhoek. Determineren en op soort brengen van libellen vraagt ook na deze presentatie nog wel wat studie. Een goede veldgids kan hieraan bijdragen.

Rondleiding Zwillbrocker Venn op 1e Pinksterdag

AUTEUR: JAN DIRK FOCKER

Robert Schadd, Els van Dijk, Thea Croese en Jan Dirk Focker organiseerden de rondleiding naar het Zwillbrocker Venn op 1e Pinksterdag. We gaan hier al jaren naar toe en hebben wel eens 120 belangstellenden gehad! Nu waren het er een stuk of 35. Dus in twee groepen was dat goed te doen. Er is veel te vertellen over dit gebied! Onderstaand een greep uit de onderwerpen die langs kwamen.

Flamingo's tussen de kokmeeuwen

Het blijft bijzonder. Sinds de jaren '80 van de vorige eeuw zit er een kolonie van in totaal zo'n 40 flamingo's in het Zwillbrocker Venn. 's Winters verblijven ze onder andere rond de monding van de Rijn en in Zeeland. Maar ze zijn ook in de Oostvaardersplassen en het Lauwersmeer gesig-naleerd. Flamingo's hebben niet zo zeer last van de kou, dan wel van het bevriezen van water, waardoor geen slakjes en mosseltjes en dergelijke uit de waterbodem kunnen worden gehaald. Dat is ook gelijk het geheim van het Zwillbrocker Venn. Hier treft men sinds de jaren '30 van de vorige eeuw een grote kokmeeuwenkolonie aan. Enkele decennia geleden broedden er wel 15.000 paar (30.000 meeuwen!). Door de meststoffen van de meeuwen leven er veel kleine diertjes op de bodem van het ven.

Deze dienen weer tot voedsel van de flamingo's. De flamingo's zijn er van maart tot september en brengen jaarlijks ongeveer 5 jongen groot.

Er komen drie soorten flamingo's voor in het Zwillbrocker Venn. De *Phoenicopterus ruber*, Duits: rosaflamingo. Noemen wij gewoon flamingo. De Chileense flamingo (*Phoenicopterus chilensis*): kleiner, grijsgroene poten met rode knieën en veel zwart op het snaveleinde. En de Caribische flamingo (*Phoenicopterus ruber ruber*): sterker roze, bijna oranje kleeft met oranjerode snavel met iets meer zwart aan uiteinde. Mannetjes zijn iets groter dan de vrouwtjes. Jongen grijsbruin en groeien als kool! Vanaf juni worden ze behoorlijk aan hun lot overgelaten. Maar op de één of andere manier gaan ze toch vliegen en vinden ze hun eigen weg.

Wielewaal

Doedeljóó klinkt zijn lied! Je hóórt hem wel, maar ziet hem weinig. Hoogstens als een gele schicht vliegend over het weiland. Verder houdt hij zich verscholen in de kruiden van de bomen. Hij komt meestal pas eind april (en vertrekt weer in september). Zo te horen zitten er soms wel een stuk of 10 rondom het Zwillbrocker Venn.

Gagel

De gagel is een plant van vochtige tot zeer natte, zurige, venige grond. Groeit o.a. langs broekbossen en op natte heidevelden. De wortels van de gagel vertonen –net als die van de elzen- opzwellingen, bestaand uit groepen wortelknolletjes. Vermoedelijk een bacterie van het geslacht Frankia waarmee de gagel in symbiose leeft en die stikstof uit lucht verbindt. Hiermee maakt gagel zijn omgeving voedselrijker. Gagelbladeren waren vroeger als geneesmiddel tegen huidziekten in gebruik.

Het heet ook wel 'Drentse thee' De aromatische olie uit de halsklieren is licht giftig en roesverwekkend. Het werd wel in plaats van hop gebruikt om het bier te kruiden. De plant heette ook wel pos, wat je weer tegenkomt in namen als Posterholt (Limburg) en Postel (België) waar een heerlijk kloosterbierje vandaan komt. Toeval?

Barokkirche/bedevaart naar Zwillbrock

Voor de geschiedenis van Zwillbrock moeten we teruggaan naar de tijd van de reformatie en contra-reformatie. In de 17e eeuw waren de Nederlanden calvinistisch en was

het katholieke geloof verboden, terwijl het bisdom Münster juist zeer Rooms was. Met Kerstmis 1651 leidde pater Georg Philippi voor het eerst een middernachtsmis in de openlucht. Er kwamen voor deze gedenkwaardige gebeurtenis zoveel gelovigen uit een gebied met een straal van vijf uur gaans bij elkaar dat men van een duizendkoppige menigte kan spreken. Dit was het begin van de ontwikkeling van een toevluchtsoord voor onderdrukte katholieken uit Twente en de Achterhoek waarvan de Barokkirche nog resteert. De eerste steen van het huidige kerkgebouw werd gelegd in 1717. De huidige parochiekerk is vanwege het kostbare interieur zeker de moeite van een bezoekje waard. Naast het houden van kerkdiensten worden er regelmatig concerten gegeven.

Het Reirinck (sinds 1662)

Achterhoekse gastvrijheid in Zwolle bie Grolle

Samenzijn met familie of vrienden op een prachtige plek in de Achterhoek. Je geniet in een rijksmonumentale hoeve, daterend van voor 1662. Het Reirinck biedt comfortabele overnachtingsmogelijkheden voor kleine én grote gezelschappen. Van B&B tot samenkomsten van 100 personen, met in totaal 28 kamers. Je kiest zelf de boerderij die bij je past. Tevens een unieke trouwlocatie, vergader- en feestlocatie.

Bij feest vanaf 60 personen overnachten 10 gasten gratis!

Informatie/boekingen:

Fam. Lagers

Oude Winterswijkseweg 52

7141 HE Groenlo

0544-461820

info@reirinck.nl

www.hetreirinck.nl

Na regen komt zonneschijn

AUTEUR: ED GROTENHUIS

Dit klopte volledig voor deze vogelexcursie op 25 mei 2024 in het Wooldseveen. De vorige dag en bijna de hele nacht had het geregend. Toch hadden liefst 27 deelnemers het risico genomen en ze kregen gelijk. Toen we aankwamen, brak de zon door en zo is het deze morgen gebleven.

Op het parkeerterrein lag een Duitser in een busje te slapen, maar bij het zien van zoveel belangstelling, kreeg hij het benauwd en spoedde heen.

Meteen zagen we vanaf de parkeerplaats een grauwe klauwier in het topje van een struik zitten. Een mooi begin. We liepen een eindje verder de weg af naar een plas. Daar hoorden we de dodaars al hinniken. Hem zien kostte meer moeite. Sommigen meenden nog net een boomvalk te zien. Verderop beter? Nee, helaas niet. De zang van de grauwe vliegenvanger is mij te zacht, maar Jan heeft goede oren, dus we misten hem niet.

Op het pad naar de plankier stond al massaal zonnedauw en al gauw zagen we de eerste boompieper. We hoopten ook op vroeger gewone soorten als nachtegaal, zwartkop e.d., maar helaas zijn deze soorten zo achteruitgegaan dat ze haast niet meer te zien zijn. De koekoek was er gelukkig wel. Ook een paartje roodborsttapuiten lieten zich zien. Ook bijna geheel verdwenen, maar net als de grauwe klauwier neemt deze door beheersmaatregelen weer toe.

Blauwborst Foto: IVN Natuurkijkers Janny Eskes

Leuk om te horen dat er weer enkele paartjes nachtzwaluwen in het veen zitten. Sinds vorig jaar ook een paar kraanvogels. Helaas ook niet gezien of gehoord. De door velen gewenste blauwborst werd gelukkig wel waargenomen.

Roodborsttapuit Foto: IVN Natuurkijkers Janny Eskes

We vonden de kleine watersalamander. Jan doet hier ook onderzoek naar en kon ons vertellen dat de kamsalamander hier ook voorkomt. Net over de grens had hij zelfs de alpensalamander gevonden. Dan kon hij toch ook hier in het veen zitten? Na veel zoeken had hij beet. Toch wel even bijzonder.

Het was af en toe wat dringen op de plankieren, maar iedereen vond het een heerlijke ochtend. Wat mij opviel was de enorme rust in het gebied. En met een route als deze in het veen kun je de bezoekers bij de kwetsbare soorten uit de buurt houden. Zo is er plaats voor mens en dier. Mooi toch? Genieten! Jan, bedankt voor de tijd en moeite voor ons en nog gefeliciteerd met je koninklijke onderscheiding dit jaar. Hij is je van harte gegund voor al je werk en inzet!

Vereniging
Agrarisch
Natuurbeheer
Berkel & Slinge

- **Landschapsonderhoud**
- **Landschapsinrichting**
- **Ondersteuning en advies**
- **Cursussen en excursies**
- **Akkerrandmengsel**
- **Plantgoed**

WWW.VANBERKELENSLINGE.NL
'T Brendeke 10 Eibergen 0545-477587

Verlag Vlinderexcursie 29-06-2024

AUTEUR: ED GROTENHUIS

2024 is een rampjaar voor vlinders. Dat was al in onze eigen tuinen te zien, maar bleek ook tijdens de vlinderexcursie onder leiding van Jan Stronks naar de Willink Weust en de Adamskamp bij Winterswijk.

Voor de vogelliefhebbers zongen o.a. Tuinfluiter, Zwartkop, Boompieper, Putter, Fitis, Vink en Tjiftjaf. Het gebied is zo veel opener geworden met mooie doorkijkjes. Er was een mooie route uitgezet met een uitzichtplatform dat over de groeve keek met een informatiebord. We hadden prachtig weer: Zon, ca 20-23 graden en weinig wind, kortom: echt vlinderweer. Echter: Waar waren de vlinders?

Jan had bij het begin van de excursie al gezegd: Dit jaar is het slechtste vlinderjaar ooit! Van een heel gewone soort als Kleine vos had hij tot nu toe dit jaar slechts twee exemplaren gezien. Ook andere gewone soorten als Klein koolwitje, Dagpauwoog en Kleine vuurvlinder waren er nauwelijks. Houd in je eigen tuin de vlinderstruik maar in de gaten: Het is droevig. Het was hier ook te zien op de voedselarme schraalgraslanden met zijn vele soorten bloemen en planten zoals de Kale jonker. Normaal gesproken miegelt het hier van de vlinders, maar nu sporadisch. De droogte van vorige jaren en de vele regen van afgelopen half jaar hebben veel kwaad gedaan. Het leuke van Jan als gids is dat hij zoveel kennis heeft; van vogels, vlinders, reptielen, amfibieën, maar vooral ook over het hoe en waarom van de bescherming en beheer van het landschap daarvoor. Ook met verrassende gevolgen.

Je komt als de excursie begint langs het uitkijkpunt naar het oehoenest. De nestrichel van het nest was helaas dit jaar ingestort, maar Jan vertelde dat de oehoes op een andere plek toch aan het broeden waren geslagen en drie jongen hadden. Alleen nu even niet te zien.

Ik was een aantal jaren niet in dit gebied geweest en was aangenaam verrast hoe het gebied er momenteel uitziet. Er is het nodige aan bos gekapt. Dit was met name het stuk waar veel sparren stonden. Een klein restantje was nog even blijven staan omdat hier een sperwer had gebroed, maar stond er droevig bij. Veel bomen waren aangetast door de droogte van afgelopen jaren en de letterzetter deed de rest. Op de gekapte stukken was een mooi heidegebied ontstaan. Even verderop was van een voormalig landbouwperceel de bovenlaag afgegraven zodat het arme onderliggende zand weer aan de oppervlakte kwam. Hier was een schrale natte heide ontstaan. E.e.a. is nog verder in ontwikkeling.

• Atalanta Foto: IVN Natuurkickers Hans Pet

Dagpauwoog Foto: IVN Natuurkierers Chris Groesser

Zo waren bij het verwijderen van de voedselrijke bovenlaag tot op het zand en de keileem overal kleine plassen ontstaan. Dit alles was gunstig voor de rugstreepvlieg: Een vrij kaal gebied met ondiepe plasjes. Ideaal om je eieren af te zetten en dat was ook massaal gebeurd. De kleine padden hadden zich daardoor ook ver buiten de groeve in de omgeving verspreid. Jan, die ongeveer een kilometer verderop woont, had er al een in zijn eigen tuin. Maar goed: We kwamen voor de vinders. Gelukkig hebben we best het e.e.a. gezien, zij het dan niet in grote aantallen. Geelspriet dikkopje, Groot dikkopje, toch nog aardig wat Bruin zandoogje, Bont zandoogje, Koevinkje, Landkaartje (donkere fase), Dagpauwoog, Groentje, Boomblauwtje, Klein geaderd witje, Klein koolwitje, Atalanta, Citroenvlinder en een St.Jansvlinder.

Een leuke waarneming was de vondst van een kleine Hazelworm en de Levendbarende hagedis. Ook een aantal libellen. Door de klimaatverandering worden de Bronlibel en de Zuidelijke oeverlibel steeds gezien. Gezien werden de Platbuik en de Grote keizerlibel. Verderop kwamen we bij de bosrand. Bianca was de eerste die hier Bingo! kon roepen voor de Keizersmantel. Een soort die verdwenen was maar door de goede beheermaatregelen een aantal jaren geleden weer teruggekomen was. Dit gold ook voor een paar andere bijzondere bosvlinders als de Grote weerschijnvlinder en de Kleine ijsvogelvlinder. De Grote weerschijnvlinder had een week of twee geleden zijn hoogtepunt gehad en werd niet gezien, maar van de Kleine ijsvogelvlinder zagen we een stuk of acht. Ook werden nog vijf andere Keizersmantels gezien.

Boomblauwtje Foto: IVN Natuurkierers Jordan Blauw

Het zijn weliswaar grote vlinders, maar het is toch wel heel handig als je een kijker meeneemt om ze nog beter te kunnen zien.

Koevinkje Foto: IVN Natuurkierers Jan Henk Leeuwenburg

Van knoflookpad tot orchis

AUTEUR: ANDRÉ HENDRIKS

Zondag 21 juli 2024 gaan we in Zieuwent met 14 wandelaars op stap. Het is mooi rustig en zonnig weer.

Over het klompenpad door de groene kathedraal die is beplant met Italiaanse torenpopulieren en de contouren heeft van de Zieuwentse kerk. We volgen het klompenpad waar veel fruitbomen zijn geplant zoals: peer - appel - pruim - walnoot - tamme kastanje en de hazelaar. Voor de vogels: lijsterbes - Gelderse roos en de vlier.

Bij de bloeiende planten langs het pad zoals koningin-nekruid - boerenwormkruid - jacobskruiskruid en berenklauw zit het vol met zweefvliegen, bijen, hommels en vlinders. Zoals het landkaartje, de dagpauwoog, atalanta's, witjes en het zandoogje. We wandelen langs de vijvers waar de knoflookpad voorkomt maar het is te dicht gegroeid vandaar dat we er niet kunnen wandelen.

Langs de Baakse beek die door de nieuwe natuur meandert met prachtig uitzicht over de grassen en boeiende planten. Het gaat over in een klein bosje met varens en de kruidvlier wat voor de meeste wandelaars nog een onbekende plant is. Het wordt donker aan de lucht en het begint te donderen. Tijd om te schuilen en dat kan bij het koffieschupke bij ten Have. We zijn er amper en het begint heel hard te regenen, een ware stortbui.

Er is koffie en na een uur gaan we weer op pad. De plas-sen water stonden op het gazon en het pad naar de Baakse beek stond blank.

Dat wordt snel doorlopen want het blijft niet lang droog. Toch nog even stilstaan bij de tormentil, ratelaar, ogen-troost, uitgebloeide orchis, echte koekoeksbloem, parnas-sia en duizend guldenkruid. Een zeer geslaagde middag.

Begin ook met composteren!

Het handige composteer-systeem van EcoTe geeft u de mogelijkheid om uw groenafval eenvoudig te verwerken tot een geweldige bodemverbeteraar: Compost!

Er zijn bakken verkrijgbaar voor alle formaat tuinen. Vraagt u ons gerust naar wat er zoal mogelijk is. Meer informatie en prijzen via: info@ecote.nl

www.ecote.nl

De tuin blijft je verrassen

AUTEUR: ANKE HOLLINK

In 2014 verbleven we in voormalig Oost-Duitsland in het plaatsje Schwerin, in een prachtig oud kasteeltje met uitzicht op de Schweriner See. Een gebied waar je prachtige wandelingen kunt maken. Vooral een wandeling rondom de Schweriner See was geweldig.

Eetbaar, maar niet lekker

De Moesdistel is de enige distelsoort in Nederland met witgele bloemhoofdjes. Andere distels zijn meestal paars. Wat ook bijzonder is aan de Moesdistel zijn de twee tot zes sterk vergrote schutbladeren die om de bloemhoofdjes heen liggen. *Cirsium*, de geslachtsnaam is afgeleid van het Griekse *kirsos* en betekent: gezwollen ader. Distels uit dit geslacht zouden als remedie hier tegen gebruikt zijn. Het tweede deel van de wetenschappelijke naam, *oleraceum*, betekent "als groente gebruikt" of in "moestuinen groeiend". Ondanks dat de meeste dieren de soort niet eten en de Moesdistel ook voor mensen niet lekker is werd deze distel ten tijde van schaarste of tijdens de hongersnood wel gegeten.

Dat verklaart waarschijnlijk ook dat de bladeren van deze distel nog steeds bijzonder gaaf zijn, en de slakken er aan voorbij gaan. Terwijl er verder in de tuin nog weinig blad is waar geen happen uit zijn genomen door de extreme aantallen slakken dit jaar.

Leefgebied: grasland, waterkanten, moerassen, door mens verstoorte plaatsen en in vochtige bossen.

Bloeitijd: juni-september.

Vaste plant: hoogte 60 tot 150 centimeter.

Winterhardheid: kouder dan - 20 graden.

Bloemen: wit/lichtgeel. De bloemen groeien met 2 tot 6 bij elkaar aan de stengeltop in een schotelvormige omhulling. De lichtgele hoofdjes zijn 2,5 - 4cm groot.

Als extraatje worden de bloemen druk bezocht door bijen.

Wil je ook genieten van de Moesdistel: Cruydt-Hoeck verkoopt zaad van deze plant!

Een rijke flora viel gelijk in dit gebied op. Zo trok vooral de Moesdistel onze aandacht, die volop langs de vochtige waterkant groeide. De meegenomen Flora (wilde planten 1988) gaf aan dat de Moesdistel in Nederland op enkele plaatsen in Brabant en Zuid-Limburg, in vochtige graslanden en langs beken en sloten voorkomt en dat het een zeldzame distel is. We hebben toen wat zaden meegenomen en in de tuin op een "hopelijk" vochtige plek gestrooid. Een jaar later kwamen er een enkele distel op, mooi blad maar geen bloem. Wisselend per tuinseizoen waren ze alleen met blad aanwezig en dan weer met hun prachtige bloei. Maar zo mooi als dit jaar zijn ze nog niet geweest. waarschijnlijk heeft het natte voorjaar en de nu nog steeds natte dagen voor de imposante bloei gezorgd. De Moesdistel (*Cirsium oleraceum*) komt uit de Compositen familie Asteraceae. De plant is momenteel niet bedreigd.

Natuurkamp in Noorwegen volgend jaar

AUTEURS: JAN DIRK FOCKER EN THEA CROESE

Vanuit de KNNV-IVN-plantenwerkgroep overwegen wij volgend jaar juli in samenwerking met AKC kampeervakanties van de KNNV een natuurkamp in Midden Noorwegen te organiseren. Het voorlopige plan is dat de gezamenlijke natuurvakantie 12 dagen in beslag neemt en dat er vanuit drie locaties bijzondere gebieden worden bezocht.

Waarom zo ver weg?

Omdat het unieke gebieden zijn waar wij heen willen. De drie locaties zijn ieder op hun eigen manier heel desolaat met een grote diversiteit aan biotopen en op diverse plekken is er hoogveen en kalk. Eland, zeearend, vetblad, orchideeën en overal parnassia, het is te veel om op te noemen wat je allemaal tegenkomt.

Qua afstand moet je er een beetje de tijd voor nemen. De eerste kampeerplek Folldal ligt zo'n 700 km van de boot in Kristiansand. De tweede in Svenningdal zo'n 500 km daar vandaan. En de extra bijzondere camping onder Nederlandse leiding in Tjotta ligt vanaf daar weer zo'n 200 km verderop.

We overnachten telkens vier keer op een camping en hebben steeds drie dagen om de gebieden te bezoeken. Tijdens je eigen vakantie voorafgaand en na afloop van onze kampjes kan je natuurlijk ook nog veel leuke ondernemen, zoals een bezoek aan Trondheim.

Verderop in Grimsdalen kan je vrij kamperen midden in de natuur, pal naast de kolkende beek met springende forellen.

Rondom Rondane

De nasjonal parken Rondane en Dovrefjell en het nabijgelegen Grimsdalen hebben veel te bieden. Om te beginnen is er in de buurt van Hjerkin een prachtig kalkbronveentje met bijzondere planten, een uitgebreide botanische tuin en een mooie uitkijplek waar je onder andere muskussen kunt zien rondlopen. Een wandeling naar de Rondvassbuhytte in Rondane is spectaculair! Weet wel waar je aan begint. Toen wij er midden juli waren was het er 7 graden.

Lomsdal-Visten en Borgefjell

Vanuit de mooie camping in Svenningdal kan je diverse kanten uit. Richting Royrvik (Borgefjell) is er schitterende natuur te beleven. Tot de jaren '50 van de vorige eeuw was het gebied behoorlijk geïsoleerd. Sindsdien kan je er door een éénbaanstunnel komen. Nasjonal park Lomsdal-Visten heeft ook veel moois te bieden. Een wandeling naar de Gassvasshytte is het overwegen waard. En even verderop bevindt zich een schitterend hoogveengebied en een wildernisvallei waar je het vrouwenschoentje kunt vinden.

Tjotta tussen de eilanden

Naar Tjotta moet je eerst 10 km door een tunnel. Aan de andere kant ziet de wereld er totaal anders uit. Overal fjorden en eilanden met een totaal ander klimaat. Aan de oostkant vriest het 's winters 20 graden. Hier onder invloed van de warme golfstroom nauwelijks. De camping is schitterend gelegen aan het fjord.

Vlakbij de camping is een schitterend hoogveengebiedje. Hopelijk onder begeleiding van de plaatselijk bekende bioloog Diederik kunnen we daar een kijkje nemen. En we willen naar diverse eilanden gaan: Heroy (met diverse soorten orchideeën) en Vega.

Belangstelling?

We kondigen dit kamp nu alvast aan opdat geïnteresseerden zich kunnen melden en kunnen meedenken met de voorbereiding. Heb je belangstelling: bel of app: 0654798164.

Ontwerp | Advies

Aanleg | Onderhoud

Renovatie | Groenvoorziening

Hoveniersbedrijf
Bluiminck

Van Eedenstraat 11
7131PM Lichtenvoorde
T: +31 (0)544 373953
F: +31 (0)544 379340
www.Bluiminck.nl
info@Bluiminck

Voor:
Particulieren
Bedrijven
Instellingen

OOK IN DROGE TIJDEN IS GEELINK HAAKSBERGEN UW PARTNER IN BESPROEING

Eibergsestraat 199 | 7481 HJ Haaksbergen
T: 0545 221297

Excursie voor leerlingen van De Hoeksteen

AUTEUR: JAN DIRK FOCKER

Eind mei verzorgden enkele IVN/KNNV-gidsen een schoolexcursie voor leerlingen van groep 7 van 'De Hoeksteen' uit Groenlo.

Op de fiets

Op de heenweg, begeleid door schoolhoofd Ronald Heynen, de juf, enkele ouders en een IVN/KNNV-gids, fietsen de kinderen in dik een half uur van Groenlo naar de Leemputten. Ze hadden lunchpakketten en drinken mee. De leemputten (een soort vierkante meertjes) zijn ontstaan door jarenlange afgraving van de klei om stenen voor huizenbouw van te bakken. Er ging een treintje heen om de klei op te halen voor de steenfabriek in Groenlo. Nu is het een mooi natuurgebied waar je vanuit een uitkijkhut vogels als meerkoet, dodaars, fuut en gans kunt zien.

Ogen dicht

Op de 'startplek' moesten de kinderen heel stil zijn. Later werd ze duidelijk dat dat was omdat er vlakbij een vrouwtjeszwaan zat te broeden. De mannetjeszwaan was er ook en als we te veel lawaai zouden maken zou hij wel eens kunnen optreden!

Vervolgens werd de kinderen gevraagd allemaal de ogen te sluiten en zich in te beelden wat er 80 miljoen jaar geleden op dezelfde plek te zien zou zijn geweest als ze de ogen weer zouden openen.:DE

ZEE!!

Ooit was er op deze plek een kust met krijtrotsen. We weten dat omdat er in de klei in de Leemputten om ons heen onder andere haaiantanden zijn gevonden! Je kunt het hier en daar ook zien aan verhogingen in het landschap. We noemen dat het 'Oost-Nederlands plateau'. Toen mochten de ogen weer open en gingen we in groepjes uiteen.

Waterdiertjes

Het is altijd een feestje om het onderwaterleven te bekijken. Want wat er op land leeft dat kan je zo zien. Maar onder water kijken kan zo maar niet. Maar de kinderen kregen allemaal een netje en een emmer. En er waren ook aquariumpjes, zodat je de vangst beter kon bekijken. Ze vingen onder andere: libellenlarven, waterkevers (bootsmannetjes en ruggenzwemmers), waterscorpionen en posthoornslak. Daar viel een hele hoop over te vertellen. Libellenlarven en waterscorpionen (met grote kaken!) zijn heel roofzuchtig. Er gebeurt wat in het water! Van bovenaf kan je dat allemaal helemaal niet zien! Maar nu weten de kinderen wel beter!

Wielewaal

Een andere groep werd gevraagd onder een boom tussen twee leemputten in te gaan zitten en te luisteren naar de vogels. Eerst hoorden ze de tjif tjaf. Die naam is eigenlijk fout, want hij zegt gewoon tjif tjif. En toen, van één jongetje viel de mond spontaan open, DOEDELJOO, klonk het uit de boom vlak boven ons hoofd. En toen nog een paar maal. Wat een bijzonder geluid! Het was de wielewaal. Een mooie gele vogel, maar je ziet hem eigenlijk bijna nooit, want hij verschuilt zich in de toppen van de bomen. De kinderen konden hem wel op het plaatje zien.

Wielewaal

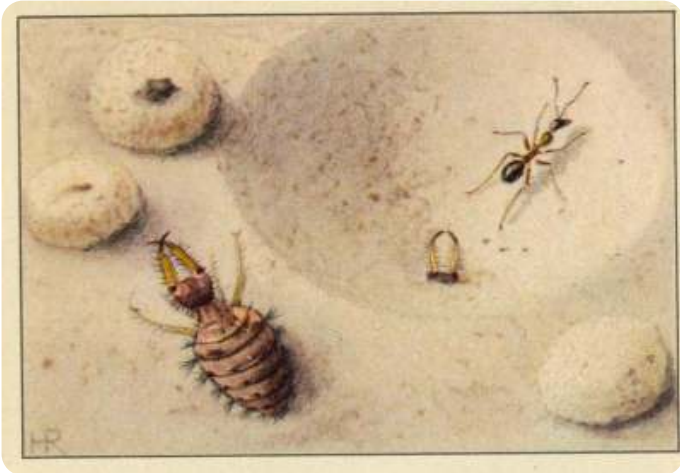
Bomen

Ook mocht er een groepje (de groepjes wisselden een paar maal, zodat iedereen alles meemaakte) boomsoorten uitzoeken aan de hand van plaatjes. De berk, de wilg, de eik en de els. Dat valt nog helemaal niet mee. De blaadjes lijken soms wel op elkaar. En sommige boompjes zijn nog heel jong en daar zoek je dan niet naar.

Mierenleeuw

In de zandige bodem van de uitkijkhut zagen we een paar gaatjes in het zand. Achter de gaatjes verschuilt zich een wonderlijk verhaal! Ze zijn gemaakt door DE MIEREN-LEEUEW. Een insect dat tot de zogenaamde 'netvleugeligen' behoort. Hij ziet er een beetje uit als een juffer of libel, maar het is een grote langwerpige vlieg. Maar wat heeft dat met die gaatjes te maken? En waaraan heeft hij zijn naam te danken? Onderin zo'n gaatje zit de larve van de mierenleeuw.

Die ziet er nog heel anders uit dan wanneer hij volwassen is. En die larve heeft een slim plan bedacht. De mier (een smakelijk hapje voor de larve!) kan niet zo goed lopen op die zandkorreltjes en glijdt steeds naar beneden. En HAP! doet de larve. Als een echte leeuw. Het kuiltje is dus een val! En waar de naam vandaan komt is ook duidelijk.

Mierenleeuw

Het begon een beetje te regenen. En de kinderen waren best moe. Dus snel haalden we de groepen weer bij elkaar en tevreden fietsten we huiswaarts.

Nog dezelfde middag kregen we een berichtje van de Hoeksteen. Ze hadden het erg leuk gevonden en vroegen gelijk of we volgend jaar weer een excursie wilden verzorgen.

Wie van de gidsen doet er dan mee?

Luuk Temming

BOOM EN GROEN

- Verwijderen van bomen op moeilijk bereikbare plekken d.m.v. klimtechnieken.
- Boomonderhoud met hoogwerker
- Snoeien van (monumentale) bomen.
- Onderhoud van natuurelementen zoals houtsingels en de fruitboomgaard.
- Gevelde boom aan planken zagen met eigen zaagmachine

Luuk Temming
Boom & Groen
Schatbergstraat 55
7131 AP Lichtenvoorde

T 0544 - 84 21 52
M 06 - 28 778 183
E info@luuktemming.nl
I www.luuktemming.nl

Voor al uw
bomenwerk

Hoveniersbedrijf:

- Aanleg
- Renovatie
- Onderhoud van tuinen

Groencentrum:

- Ruim assortiment planten
- Gereedschap
- Cadeaushop

Hoerinkstegge 5 Winterswijk Meddo 0543-569302

Biodiversiteit onderhouden en verbeteren

AUTEUR: MARTIN PETERKAMP

Beste Natuurverbeteraars van IVN-OA, Landschapsbeheer. Woensdagmiddag, ..--2024 gaan we weer verder met Zo begint meestal de mail voor de werkgroepleden landschapsbeheer.

Wat doen we en waarom is dit zo belangrijk?

We proberen het Achterhoekse landschap te onderhouden en daar waar mogelijk te verbeteren.

Dat doen we door -ons- onderhoud van alle knotwilgen langs de Berkellandse openbare wegen. In totaal tussen de 1100 en 1200 knotbomen.

Nu u dit stukje leest zijn we net klaar met de zomersnoei = wegsnoeien van "waterloten" langs de stam en ook de hinderlijke opslag nabij de stamvoet. Ook een enkele overhangende tak boven de weg of fietspad snoeien we weg. Doel van het snoeien is dat nu de volle groei-kracht ten goede komt van de knot. En de passant kan ook weer mooi onder de boom door verder het landschap inkijken.

In de winterperiode knotten we de helft van de knotwilgen in het buitengebied van Berkelland en op verzoek van de gemeente ook alle knotwilgen binnen de kom van Eibergen. In totaal ongeveer 600 a 700. Dode wilgen worden ook door ons vervangen door nieuwe staken. Deze groeien in een paar jaar weer uit tot een volwaardig knotboompje. Zo houden we de typerende mooie knotrijen mooi compleet. Het snoeien helpt de boom in topconditie te houden zodat het een prima plekje blijft voor allerlei mieren, torren, vliegen, vlinders, broedvogels en kleine zoogdieren.

In de periode augustus-september helpen we SBB (StaatsBosBeheer) in het natuurgebied Needse Achterveld de heidevelden opslagvrij te houden. Dit voorkomt dat de heide binnen een tiental jaren een bos zou zijn. En bedenkt: zonder heide geen typerende planten en dieren. Zoals de Klokjes Gentiaan met het bijbehorende Gentiaan blauwtje (vlindertje).

Tweemaal per jaar (april en september) onderhouden we het Geologisch Natuurpad op de Needse berg. De paden blijven goed begaanbaar en men kan met behulp van infoborden en/of een wandel app alles te weten komen over de geologische geschiedenis. Dit terwijl je op de 5 km lange route kunt genieten van wat de natuur en de omgeving je biedt.

Conclusie: Onze werkgroep onderhoudt en verbetert onze natuur. We zorgen voor een mooiere omgeving waar mens en dier plezier aan beleeft.

Biodiversiteit

AUTEUR: ANKE HOLLINK

DE ACHTERUITGANG VAN DE BIODIVERSITEIT EN HET BELEID VAN DE WEG- EN WATERBEHEERDERS

Een halve eeuw geleden begonnen Dick van den Burg en Rob Leopold met het verzamelen, kweken en verspreiden van inheemse wilde planten zaden. Zestien jaar geleden hebben Jozanneke Bijkerk en Jasper Helmantel het werk van deze bevroegen heren voort gezet onder de naam Cruïdt Hoeck- wilde bloemen zaden en inheemse planten. Het doel van hen allen was en is hard te werken aan biodiversiteitsherstel.

Bij op wilde marjolein

Met veel bevroegenheid, daadkracht en idealisme waarmee Jozanneke, Jasper en hun team werken, wordt het draagvlak voor biodiversiteitsherstel steeds groter. De urgentie wordt steeds sterker gevoeld en er ontstaan tal van initiatieven. Want we kunnen niet langer wachten om het tij te keren en aan de slag te gaan.

Het belangrijkste voor biodiversiteitsherstel zijn de toepassing van gebiedseigen inheemse wilde zaden en planten. Als we deze weten terug te brengen in onze eigen leefomgeving, dan volgen de insecten en vogels vanzelf.

Bedreigingen door afname van de biodiversiteit

De verscheidenheid aan levensvormen (dieren en planten) die in een bepaald gebied voorkomen, neemt al jaren zorgwekkend af. Zo heeft de klimaatverandering grote invloed op het voorkomen van planten en dieren. Soorten verdwijnen en nieuwe soorten verschijnen. Een andere factor die de biodiversiteit kan beïnvloeden zijn de monoculturen in de landbouw. (steeds op een stuk grond hetzelfde gewas verbouwen). Door het uitputten van de grond ontstaan plantenziekten. Om deze te bestrijden zijn gewasbeschermingsmiddelen nodig, waardoor dieren en andere planten verdwijnen. Ook luchtverontreiniging, water- en bodemvervuiling, verdroging en verstening hebben hier grote invloed op.

Wereldwijd is er momenteel sprake van een onverklaarbare bijensterfte. Als dit zo doorgaat, dan bestaat de kans dat ons voedsel aanbod behoorlijk wordt ingeperkt.

Wilde planten die afhankelijk zijn van bestuiving door insecten, verdwijnen uit Nederland. Doordat er steeds minder bestuivers zijn, worden ook bloemen niet meer bestoven. Met als gevolg dat ze geen zaden meer maken (insecten zijn tussen 1930 en 2017 met een zesde afgenomen). Door de afname van wilde planten is er ook minder voedsel voor bijen. Hierdoor zullen ze in aantal nog verder afnemen. Zo belanden we in een vicieuze cirkel!

Wekelijks fiets ik van Neede naar Haaksbergen via de "oude N315". Een fietstocht, die van Neede naar het Assinkbos een groot feest WAS. Prachtig bloeiende bermen met een ontzettende verscheidenheid aan wilde planten, druk bezocht door hommels, bijen en vlinders.

Knoopkruid

De verbijstering was dan ook groot toen op een ochtend de bermen volkomen kaal waren gemaaid, geen plant meer te bekennen. Weg alle kleur, geur en insecten!. De bermen helemaal kapot gereden door het grof geweld van de machine. Navraag bij Rijkswaterstaat leverde een kort maar krachtig antwoord op: "verkeersveiligheid".

En ja, verkeersveiligheid is een belangrijk punt. Maar is het ook mogelijk de bermen met beleid te laten groeien en bloeien? Want de gezondheid van mens en dier is toch afhankelijk van een gezond ecosysteem?

Ook onze vlinders hebben het moeilijk. Want vlinders hebben "waardplanten" nodig om hun eitjes op te leggen. Planten, die ervoor zorgen dat rupsen die uit de eitjes zijn gekropen kunnen eten en groeien. Bloeiende planten bieden vlinders drinken, maar dan gaan ze weer. Een nuttig bezoek maar onvoldoende voor rupsen! Veel vlinders leggen daarom de eitjes op of bij een speciale plantensoort. De rupsen van deze soorten eten alleen maar van deze planten. Zo eet de rups van de Eikenpage alleen maar eikenbladeren en lusten de rupsen van de koolwitjes alleen kool en andere kruisbloemigen.

Tijdens een wandeling langs één van de beken in Berkeland zagen we een strook van ongeveer een kilometer lang brandnetels aan de vochtige waterkant staan. Aangevreten brandnetels met een enorme hoeveelheid rupsjes, in groepjes bij elkaar, van de Dagpauwoog. Zwarte rupsen met "doornen" en met kleine witte stipjes.

Brandnetels met rupsen dagpauwoog

Maar ook deze enorme hoeveelheid rupsen zullen nooit een vlinder worden. Want kort na deze wandeling heeft ook een grote machine het talud volkomen kaal gemaaid, inclusief de brandnetels met rupsen.

Pyramawants op pastinaak

Tegen het beleid van de weg- en waterbeheerders zijn we helaas niet opgewassen. Je protest laten horen heeft helaas weinig zin. Maar laten we vooral met elkaar in onze eigen omgeving zo goed mogelijk zorgen voor herstel van de biodiversiteit. Zaai en plant (liefst biologisch) naar hartenlust daar, waar nog een plekje vrij is en de bijen en vlinders zullen blij zijn. En wat te denken van de vogels, egels en kikkers die ook een plekje in je tuin hebben.

EN VERGEET VOORAL NIET TE GENIETEN.

Slangenkruid

Werkgroep vleermuizen

AUTEUR: WILCO POORTMAN

De vleermuizenwerkgroep is de afgelopen jaren flink gegroeid. Bestonden we een paar jaar geleden nog uit ongeveer 6 personen, nu hebben we 14 leden. Met name mensen van de lichte gidsen van de NGO van 1919/2020 zijn lid geworden van onze werkgroep. We hebben onze activiteiten daarom flink kunnen uitbreiden.

We hebben nu op jaarbasis ongeveer 30 lezingen met een excursie. Deze lezingen worden met name gehouden op campings in de regio. We merken dat deze voorlichtingen steeds populairder worden. Zaten er in het begin 10 tot 20 mensen in de zaal, nu zitten er soms meer dan 60.

Daarnaast hebben we onze eigen batdetectoren gemaakt. Dat was een gigantische klus met al die soldeerpunten. Het is gelukt en straks in september gaan we ze gebruiken. Dit jaar doen we ook voor de 2e keer mee met de Vleermuis Transecttellingen (NEM-VTT). Een aantal keren per jaar rijden we 's avonds een paar vaste routes om geluiden van vleermuizen op te nemen om deze later te analyseren op de computer. Deze gegevens delen we met de Zoogdierenvereniging. Zo krijgen we een beeld van wat er in onze regio rondvliegt.

Dit jaar gaan we ook starten met kerkzoldertellingen. De voorbereidingen zijn getroffen en binnenkort beginnen we met de schouwingen. Daarnaast onderhouden we vleermuizenkelders. Ook hebben we op een aantal campings vleermuizenkasten opgehangen en deze controleren we met enige regelmaat op de aanwezigheid van vleermuizen. We zijn met name benieuwd of vleermuizen in de winterperiode verkassen.

Ook zijn er steeds meer verenigingen die graag iets meer over vleermuizen willen weten. Met name kinderen vinden het prachtig. En daar hebben we op in gespeeld door Vlerkje te ontwikkelen. Een unieke batdetector in de vorm van een vleermuis op een stok. Helemaal zelf ontwikkeld door leden en hun partners van onze werkgroep. De oogjes gaan rood oplichten, zodra er een vleermuis overvliegt. Een gigantisch succes. De kinderen vinden het prachtig en spannend.

Al met al dus een drukke werkgroep. Educatie staat voorop. De lezingen met daarna een excursie zijn onze voornaamste bezigheid. We kunnen daarom nog wel mensen gebruiken. Je wordt opgeleid binnen onze groep. Dus heb je zin en tijd om zo af en toe een excursie te begeleiden of om mee te doen met een ander vleermuisproject, meld je aan bij de coördinator van onze werkgroep.

Cursus wilde planten was succes!

AUTEUR: JAN DIRK FOCKER

Op 28 mei werd in de Kruidenhof de wilde plantencursus succesvol afgesloten. De plantenwerkgroep van het IVN Oost Achterhoek en de KNNV Oost Achterhoek organiseren al enkele jaren met succes plantenexcursies voor eigen leden. Sinds 2022 is hierop een vervolg gegeven met deze wilde plantencursus. Dit jaar is de plantencursus voor de tweede keer georganiseerd.

Omroep Gelderland/Buitengewoon

Bijzonder was dat in het begin van de cursus de coördinatoren vanuit de plantenwerkgroep Thea Croese en Jan Dirk Focker op zondagmorgen voor het programma Buitengewoon van omroep Gelderland vanuit de Kruidenhof een toelichting op de cursus mochten geven (gld.nl/buitengewoon).

Verdieping plantenkennis

De wilde plantencursus wordt georganiseerd om cursisten meer verdieping van hun plantenkennis te bieden. Dit sluit aan bij de doelstellingen van beide verenigingen om kennis van de natuur te delen met meer mensen en daarmee de liefde en betrokkenheid voor de natuur onder de mensen te vergroten. Deze cursus is speciaal bedoeld voor diegenen die geïnteresseerd zijn in planten en er meer van willen weten. Bijvoorbeeld om als natuurgids daar hun voordeel mee te doen. De cursus is bedoeld voor IVN/KNNV-leden, maar ook voor mensen, die nog geen lid zijn, maar door de cursus mogelijk geënthousiasmeerd worden om actief lid te worden van IVN/KNNV.

Inhoud van de cursus

De cursus richt zich op de wereld van de planten. Deskundige docenten geven op een interactieve wijze les. En met klassikale begeleiding, veld-excursies en opdrachten in de eigen omgeving wordt de nodige verdieping geboden. De cursus bestond uit 9 theorielessen, gegeven op dinsdagavonden in hoofdzakelijk de Kruidenhof in Mallem (Eibergen) en 3 excursies elders op zaterdag- en zondagmorgen.

Iets over de inhoud van de cursus:

- De bouw van planten en de voortplanting,
- De opbouw van het plantenrijk,
- Herkennen van plantenfamilies en plantensoorten,
- Plantensoorten determineren aan de hand van kenmerken met behulp van de Flora (Veldgids van Eggelte),
- Relaties van planten met insecten, onderling en met hun omgeving,
- Achtergrondinformatie over de planten.

Certificaat

Er waren 19 cursisten en 10 begeleiders die enthousiast hebben meegedaan aan deze activiteit van IVN en KNNV. Na afloop van de cursus kregen de cursisten uit handen van voorzitter Sjef Lommen een certificaat uitgereikt.

Agenda

Zaterdag 17 augustus 2024 IVN/KNNV Oost-Achterhoek
Plantenwerkgroep: Natuurontwikkeling Korenburgerveen en Vragenderveen
Alleen voor leden en na aanmelding bij T. Croese per app/sms 06-14063024.
Maximaal 15 personen.
Start: 14.00 uur.
Startpunt: Parkeerplaats Vragenderveen aan de Maneschijnweg in Vragender.

Zondag 18 augustus 2024 IVN/KNNV Oost-Achterhoek
Wandeling: Geologisch natuurpad Needseberg.
Start: 14.00 uur.
Startpunt: Kruising Bergweg/Kerkhofsweg, 7161 PN Neede.

Zaterdag 7 september 2024 IVN/KNNV Oost-Achterhoek
Fotosafari: Bloemen, kruiden, oevers.
Start: 09.00 uur.
Locatie: Kruidenhof Mallum en omgeving.
Aanmelden: natuurkickers.achterhoek@gmail.com.
Alleen voor leden IVN/KNNV (max. 15 personen).

Zaterdag 7 september 2024 KNNV Oost-Achterhoek
Veldbiologische excursie: Buurserzand heide.
Start: 14.00 uur.
Startpunt: Parkeerplaats Stendermolenweg 7, 7481 PR Haaksbergen.

Zondag 8 september 2024 IVN NMA
Wandeling: Langs de Groenlose Slinge.
Start: 14.00 uur.
Startpunt: Boerderijmuseum De Lebbenbrugge, Lebbenbruggedijk Borculo.

Woensdag 11 september 2024 IVN/KNNV Oost-Achterhoek
Thema-bijeenkomst: De invloed van stikstof op planten.
Aanvang: 20.00 uur.
Locatie: Zonnebrinkkerk, Zonnebrink 61, 7101 NB Winterswijk.
Entree € 5,00 (Leden IVN/KNNV € 3,00).

Zondag 15 september 2024 IVN/KNNV Oost-Achterhoek
Wandeling: Rekkense inrichting en omgeving.
Start: 14.00 uur.
Startpunt: Hoek van Ouwenallerlaan/Dennekampweg, Rekken.

Dinsdag 24 september 2024 IVN NMA
Lezing: Amfibieën.
Aanvang: 19.30 uur.
Locatie: Stadshuus, Markt 3, Lochem.
Entree € 5,00 (Leden IVN € 2,00).

Zaterdag 28 september 2024 KNNV Oost-Achterhoek
Veldbiologische excursie: Paddenstoelen landgoed Gos-sink.
Start: 14.00 uur.
Startpunt: Parkeerplaats hoek Vredenseweg/Gosinkweg in Henxel.
Maximaal 20 deelnemers.
Aanmelden: edenirene4645@gmail.com.

Zaterdag 5 oktober 2024 IVN/KNNV Oost-Achterhoek
Fotosafari: Herfst in 't bos.
Start: 09.00 uur.
Locatie: Hoonesbos, Haaksbergen
Aanmelden: natuurkickers.achterhoek@gmail.com.
Alleen voor leden IVN/KNNV (max. 15 personen).

Woensdag 9 oktober 2024 IVN/KNNV Oost-Achterhoek
Thema-bijeenkomst: Paddenstoelen.
Aanvang: 20.00 uur.
Locatie: De Huve, Grotestraat 52, 7151 BD Eibergen.
Entree € 5,00 (Leden IVN/KNNV € 3,00).

Zaterdag 12 oktober 2024 KNNV Oost-Achterhoek
Veldbiologische excursie: Paddenstoelen Loohuisbos bij Aalten.
Start: 14.00 uur.
Startpunt: Parkeerplaats Haartseweg in Aalten vlakbij spoorwegovergang.
Maximaal 15 deelnemers.
Aanmelden: edenirene4645@gmail.com.

Zondag 13 oktober 2024 IVN NMA
Paddenstoelenwandeling Ampsen.
Start: 14.00 uur.
Startpunt: Kruising Laan Ampsen /Oude Lochemseweg, Lochem.

Zondag 20 oktober 2024 IVN/KNNV Oost-Achterhoek
Wandeling: Vroege herfst in natuurgebied Koolmansdijk.
Start: 14.00 uur.
Startpunt: Parkeerplaats Koolmansdijk nabij kruising met de Stockhorsterdijk.

Dinsdag 22 oktober 2024 IVN NMA
Lezing en workshop: Tuin en droogte.
Aanvang: 19.30 uur.
Locatie: Kulturhus, Raadhuisstraat 6, Vorden.
Entree € 5,00 (Leden IVN € 2,00).

Woensdag 23 oktober 2024 KNNV Oost-Achterhoek
Veldbiologische excursie: Steengroeve olv gids Steengroeve.
Start: 17.00 uur (duurt tot 18.30 uur).
Startpunt: Parkeerplaats Steengroeveweg hoek Wesselerweg, Winterswijk
Minimaal 6 deelnemers, aanmelden per app/sms naar 06-14063024.
Kosten € 6,00.

Zaterdag 26 oktober 2024 KNNV Oost-Achterhoek
Veldbiologische excursie: Paddenstoelen Leemputten.
Start: 14.00 uur.
Startpunt: Parkeerplaats Haak en Hoek, Holterhoekseweg 6, 7142 HZ Groenlo.
Maximaal 15 deelnemers.
Aanmelden: edenirene4645@gmail.com.

Zaterdag 2 november 2024 IVN/KNNV Oost-Achterhoek
Fotosafari: Padenstoelen.
Start: 09.00 uur.
Locatie: Wolinkbos, Haarlo.
Aanmelden: natuurkierers.achterhoek@gmail.com.
Alleen voor leden IVN/KNNV (max. 15 personen).

Zaterdag 9 november 2024 KNNV Oost-Achterhoek
Veldbiologische excursie: Paddenstoelen landgoed Kotmans in Miste.
Start: 14.00 uur.
Startpunt: Parkeerplaats Kotmansweg, Miste.
Maximaal 15 deelnemers.
Aanmelden: edenirene4645@gmail.com.

Zondag 10 november 2024 IVN NMA
Herfstwandeling de Belten en Pinetum.
Start: 14.00 uur.
Startpunt: Kruising Vordensebinnenweg/Galgengoorweg.

Woensdag 13 november 2024 IVN/KNNV Oost-Achterhoek
Thema-bijeenkomst: Lokaal voedsel produceren.
Aanvang: 20.00 uur.
Locatie: Natuurpark Kronenkamp, Kronenkamp 14, Neede.
Entree € 5,00 (Leden IVN/KNNV € 3,00).

Zondag 17 november 2024 IVN/KNNV Oost-Achterhoek
Wandeling: Natuur met geschiedenis.
Start: 14.00 uur.
Startpunt: Hotel-restaurant De Lindeboom, Kottenseweg 152, Winterswijk Brinkheurne.

Dinsdag 26 november 2024 IVN NMA
Lezing: Schoon water.
Aanvang: 19.30 uur.
Locatie: Stadhuus, op de Markt 3 in Lochem.

Donderdag 28 november 2024 IVN/KNNV Oost-Achterhoek
Foto-avond.
Aanvang 19.30 uur.
Locatie: Kruidenhof te Mallum.
Voor deelnemers laatste 3 foto-safari's.

Zondag 8 december 2024 IVN NMA
Wandeling langs de Berkel in Borculo.
Start: 14.00 uur.
Startpunt: Parkeerplaats Wildbaan (tennisclub) aan de Hoflaan te Borculo.

Woensdag 11 december 2024 IVN/KNNV Oost-Achterhoek
Thema-bijeenkomst: Sporen van eeuwenlang sleutelen aan waterlopen in het Winterswijkse landschap.
Aanvang: 20.00 uur.
Locatie: Zonnebrinkkerk, Zonnebrink 61, 7101 NB Winterswijk.
Entree € 5,00 (Leden IVN/KNNV € 3,00).

Zondag 15 december 2024 KNNV Oost-Achterhoek
Veldbiologische excursie: Meddose Veen o.a. mossen.
Start: 14.00 uur.
Startpunt: Ingang wandelpad via de vlonders, Kooiveldweg Corle.
Waterdicht schoeisel aanbevolen.

Zondag 15 december IVN/KNNV Oost-Achterhoek
Winterwandeling: Natte laarzenpad.
Start: 14.00 uur.
Startpunt: Ruurloseweg bij het doolhof.

Speciale excursie op 19 oktober 2024

De excursie Meester Meinenwandeling (KNNV Oost-Achterhoek in samenwerking met de Historische Kring Kotten.) is op zaterdag 19 oktober om 14.00 uur vanaf het gebouw Wilhelmina in Kotten.

Dit jaar is het 90 jaar geleden dat Meester Meinen overleed. Hij was begin van deze eeuw schoolhoofd in Kotten. Hij was een allround man, schreef bekende Winterswijkse kinderboekjes over Knelis en Willem in het dialect en was een groot natuurliefhebber.

Hij was in 1918 één van de oprichters van onze afdeling van de KNNV. Ed Grotenhuis zal ter ere hiervan een natuurwandeling in Kotten houden zoals meester Meinen dit met zijn kinderen van school ook langs het beekje deed. Namens de Historische kring Kotten zal Hermien Toebes, die in Kotten woont, tijdens die excursie e.e.a. over meester Meinen vertellen.

Zie ook de actuele agenda's op:

www.ivn.nl/oost-achterhoek
www.knnv.nl/oost-achterhoek
www.ivn.nl/afdeling/noord-midden-achterhoek

